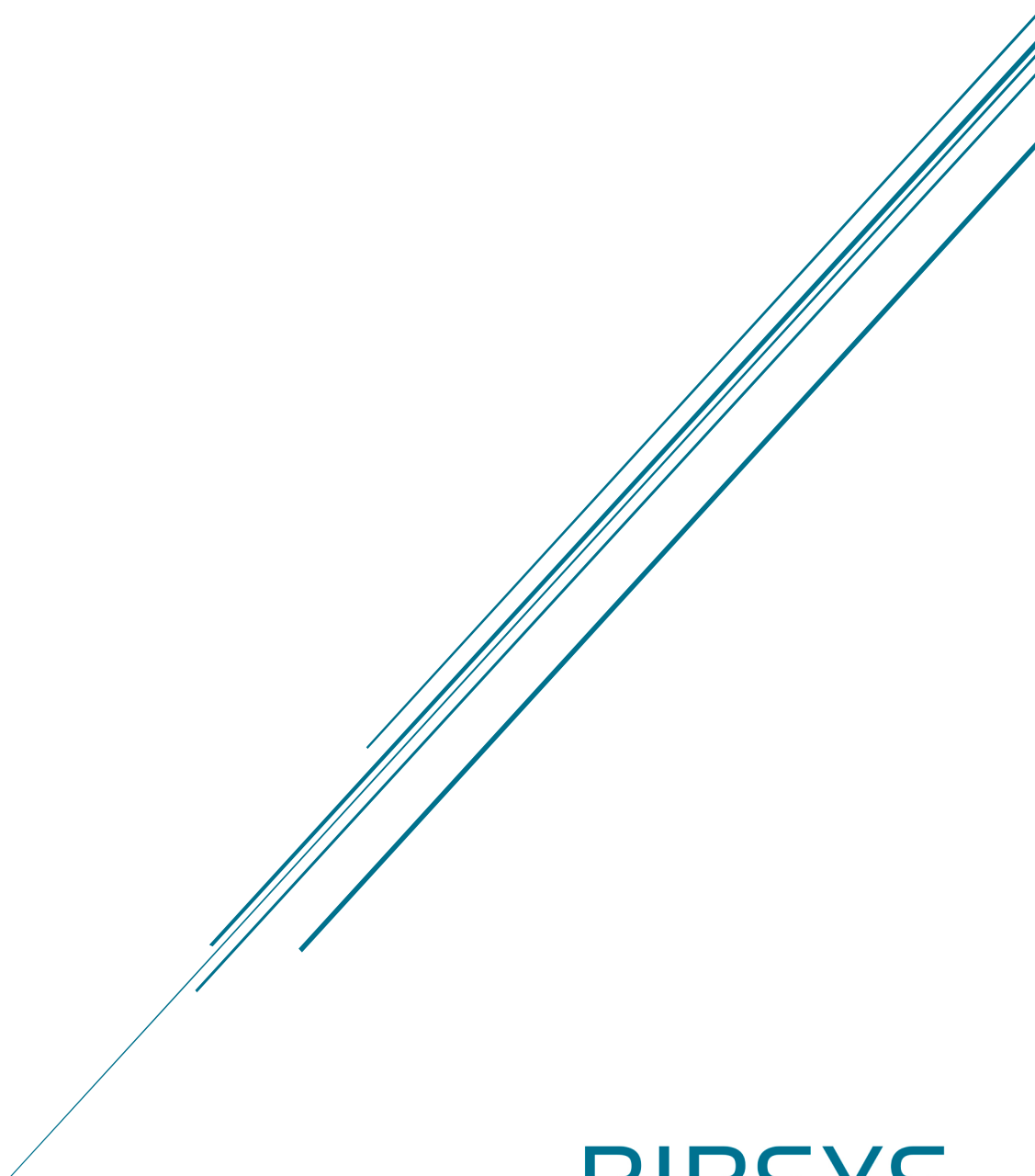

ÅRSRAPPORT (2015 – 2016)

BIBSYS
– gjør kunnskap tilgjengelig

Innholdsfortegnelse

I.	Styrets beretning.....	1
II.	Introduksjon til virksomheten og hovedtall	3
	Strategi.....	3
	Virksomhetsmodell	4
	Økonomiske overføringer	5
III.	Aktiviteter og resultater 2015	6
	Bibliotekfaglige fellessystem	6
	Digitale læringsressurser	9
	Informasjonsforvaltning	10
	Forskningsdata	11
	Drifte og utvikle organisasjonen	11
IV.	Styring og kontroll i virksomheten	12
V.	Vurdering av fremtidsutsikter – planer for 2016	13
	Bibliotekfaglige fellessystem	13
	Digitale læringsressurser	15
	Informasjonsforvaltning	15
	Forskningsdata	16
	Drifte og utvikle organisasjonen	16
	Overordnet risikovurdering	17
	Plan for tildelt bevilgning 2016	18
VI.	Årsregnskap	19

I. Styrets beretning

Styret er tilfreds med måten virksomheten arbeider med implementeringen av- og oppfølging av strategien for perioden 2014-2017. Styret er godt fornøyd med arbeidet som er gjort med implementering av nytt biblioteksystem. Resultatene for året er som forventet samtidig som det er gitt gode bidrag for å nå de strategiske langsiktige målene. Det er videre styrets vurdering at BIBSYS har god økonomistyring og forvalter ressursene forsvarlig og med god effektivitet.

Styrets arbeid

BIBSYS styre er oppnevnt frem til 31 des. 2016 og består av 7 medlemmer og 3 varamedlemmer. Det er ikke skiftet medlemmer i perioden. Varamedlemmer innkalles til alle møter. Det ble avholdt fire styremøter i 2015, to i første halvår og to i andre halvår, som behandlet 21 saker og fikk 20 orienteringer.

Gjennomgående tema i 2015 har vært implementeringen av nytt biblioteksystem. Arbeidet har forløpt i tråd med de planene som ble lagt i 2014 og nytt system ble implementert for alle de bibliotekene som deltar i Biblioteksystem-samarbeidet i tråd med planen. Dette er et offentlig IT-prosjekt som er gjennomført både iht. tid og kostnad!

Resultater

2015 ble et begivenhetsrikt år for BIBSYS. Implementeringen av det nye biblioteksystemet har hatt topp prioritet og krevd omfattende ressurser. I tillegg til testing og integrasjoner med eksisterende applikasjoner samt opplæring av brukerne har ressursinnsatsen dreiet seg om spesialtilpasninger for Nasjonalbibliotekets behov. Dette har hatt konsekvenser for planlagt innsats på andre områder, som ble nedprioritert.

Med to unntak er samtlige tjenester levert i tråd med målsettingene. Unntakene skyldes at BIBSYS i april ble utsatt for et omfattende tjenestenektangrep mot Brage-tjenesten. Konsekvensen ble redusert tilgjengelighet til samtlige tjenester, der Brage og Biblioteksystemet ble særlig utsatt. Tilgjengeligheten til Biblioteksystemet var 99,91 % og for Brage 98,41% i forhold til en målsetting på 99,95% for begge. Med svært god intern kompetanse på IT-sikkerhet og et godt samarbeid med Uninett og NTNU, fikk tjenestenektangrepet svært begrensede konsekvenser.

Området digitale læringsressurser har utviklet seg saktere enn forventet, noe som dels antas å skyldes sen oppfølging av rapporten fra MOOC-utvalget til Kunnskapsdepartementet. Samtidig har universitet og høyskoler i noen tilfeller nedprioritert dette området grunnet fusjonsarbeid. Forsøk med åpne nettkurs viser en økende tendens med stadig nye institusjoner/fagmiljøer som starter utprøving med tjenesteplattformene.

Innen forskningsdata er det gjennomført en konstruktiv dialog med Forskningsrådet og Kunnskapsdepartementet som har lagt grunnlaget for at BIBSYS gis et nasjonalt ansvar for tildeling av persistente identifikatorer for forskningsdata. Denne rollen legger til rette for en mer omfattende innsats i forhold til forvaltning av universitets- og høgskolesektorens metadata. Dette vil styrke muligheten for søk og gjenfinning av essensielle informasjonsressurser.

BIBSYS har i samarbeid med deltagerne i Samhandlingsforum initiert et arbeid i fortsettelsen av Meld. St. 18 (2014–2015) *Konsentrasjon for kvalitet*, for å avklare mulig overlappende ressursinnsats og eventuelt dobbeltarbeid. Hensikten er å legge grunnlag for videre diskusjoner og prosess ift en fremtidig struktur for felles IKT-baserte støttetjenester til universitet og høyskoler.

Som en konsekvens av endret kompetansebehov ved innføring av nytt biblioteksystem er det gjennomført en omstillingsprosess som har medført omlag 20% reduksjon i antall årsverk siden 2011. Omstillingsprosessen fortsetter i 2016 med særlig vekt på å avklare behov for nye kompetanseområder som en konsekvens av nytt biblioteksystem og nye virksomhetsområder.

Prioriteringer i 2016

Det nye biblioteksystemet som ble satt i drift ved årsskiftet 2015/2016, og slutføring av implementeringsprosjektet vil være den høyest prioriterte oppgaven i 2016. Det forventes stor pågang på brukerstøtte og fortsatt behov for opplæringsaktiviteter gjennom året. Videre vil det sannsynligvis oppstå behov for å justere/endre på de integrasjoner og spesialtilpasninger som er gjort mellom det nye systemet og eksisterende systemer i universitets- og høgskolesektoren. Særlig antas det å være behov for nær oppfølging av Nasjonalbibliotekets spesialtilpasninger.

Nytt oppdrag med etablering av tjeneste for utstedelse av persistente identifikatorer for forskningsdata (DOI) skal etableres så raskt som mulig og virksomhetsmodell for tjenesten etableres.

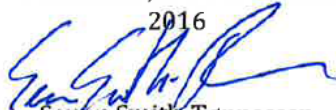
Pågående strukturendringer i universitet- og høgskolesektoren berører også BIBSYS. I Meld. St. 18 (2014–2015) *Konsentrasjon for kvalitet*, er det foreslått å organisere BIBSYS sammen med Uninett og/eller CRISTin. Sønderinger med nevnte organisasjoner er påbegynt. Gjedremutvalgets innstilling har også forslag til omorganisering av de tjenesteytende virksomhetene i UH-sektoren. Arbeidet med omorganisering videreføres i 2016 med en målsetting om å finne en hensiktsmessig fremtidig organisasjons- og/eller samarbeidsmodell som ytterligere styrker virksomhetenes brukernærhet og evne til å levere relevante tjenester som tilfredsstillende brukernes behov, på en effektiv og rasjonell måte der brukerne befinner seg.

Muligheter og utfordringer

Når implementeringen av nytt biblioteksystem krever mindre ressursinnsats i løpet av 2016 vil det være økte muligheter for å ta på seg nye oppgaver ut over de aktiviteter som allerede er igangsatt. Det er pågående prosesser som inkluderer Biblioteksystemkonsortiet, for nærmere å avklare fremtidige aktiviteter og nye tjenester knyttet til bibliotekfaglige fellessystemer. Arbeidet med nye virksomhetsområder som er omtalt i tildelingsbrevet for 2014 er iverksatt, og det er etablert dialog med relevante aktører for nærmere avklaringer rundt videre utvikling av områdene. Generelt er det en oppfatning av at en økende anvendelse av digitale forsknings- og utdanningsdata vil gi nye behov og muligheter for virksomheten. I påvente av stortingsmeldingen om kvalitet i utdanningen i 2017 og utredninger som skal danne grunnlag for denne, synes det å være en viss avventende holdning blant flere av institusjonene ift hvem som skal levere hvilke tjenester i et fremtidig UH-landskap.

Trondheim, den 17. februar

2016

Seunn Smith-Tønnessen

Leder

Bente R. Andreassen

Nestleder

Stig Fossum

Medlem

Roger Jøsevold

Medlem

Aasmund Frøseth

Medlem

Else Norheim

Medlem

Hege Johannesen

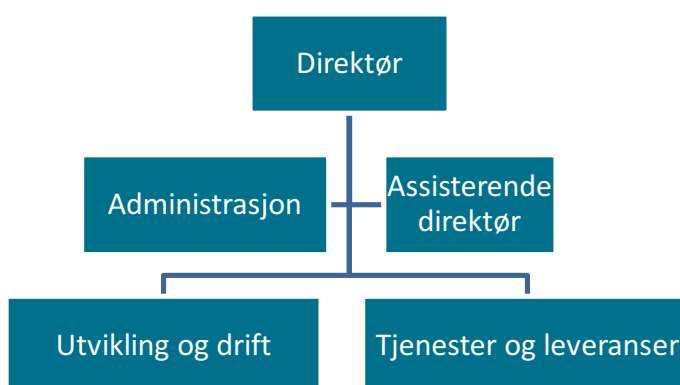
Medlem

II. Introduksjon til virksomheten og hovedtall

BIBSYS gjør kunnskap tilgjengelig – dette har vært, er og vil fortsatt være BIBSYS sin visjon for hvordan vi skal bidra til det norske kunnskapssamfunnet.

BIBSYS gjør dette gjennom å levere IT-baserte tjenester som understøtter forskning og utdanning ved norske universitet, høyskoler, forskningsinstitutter, helseforetak og Nasjonalbiblioteket. Universitet og høyskoler skal sikres gode og kostnadseffektive bibliotek tjenester gjennom samarbeid om bibliotekfaglige fellessystemer. Tjenestene leveres i hovedsak til deltakere i flere samarbeidskonsortier.

BIBSYS er underlagt Kunnskapsdepartementet som oppnevner styre for virksomheten. Vi er administrativt organisert som en del av Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU) som er arbeidsgiver for alle ansatte i BIBSYS. Organisasjonen hadde pr. 1 januar 2016, totalt 37 ansatte (14 kvinner og 23 menn). Ledelsen består av en kvinne og tre menn.

Figur 1 - BIBSYS organisasjon pr 1. januar 2016

Strategi

BIBSYS' strategi for 2014-2017 tar utgangspunkt i visjonen om å gjøre kunnskap tilgjengelig og har som overordnet mål å bidra til velfungerende forskning og høyere utdanning med løsninger og tjenester som gir høy kvalitet og en effektiv utnyttelse av ressurser og resultater.

Ved strategiperiodens utløp i 2017 skal BIBSYS være en:

- 1 Foretrukket samarbeidspartner og leverandør av fellesløsninger og tjenester som gjør bibliotekene til en fremtidsrettet og relevant bidragsyter til institusjonenes forsknings- undervisnings- og læringsvirksomhet.
- 2 Foretrukket samarbeidspartner i å etablere og levere fellesløsninger og tjenester for forvaltning av digitale kunnskapsressurser. Dette skal bidra til effektive campus- og nettbaserte undervisnings- og læringsprosesser som gir et godt læringsutbytte med høy kvalitet.
- 3 Bidragsyter til informasjonsforvaltning for norsk høyere utdanning og forskning, og i samarbeid med institusjonene og andre aktører i sektoren, definere nødvendige standarder for- og grensesnitt mot sektorens primærdata.
- 4 Bidragsyter til effektive forskningsprosesser gjennom tjenester som kan bidra til en effektiv og rasjonell forvaltning av forskningsdata.

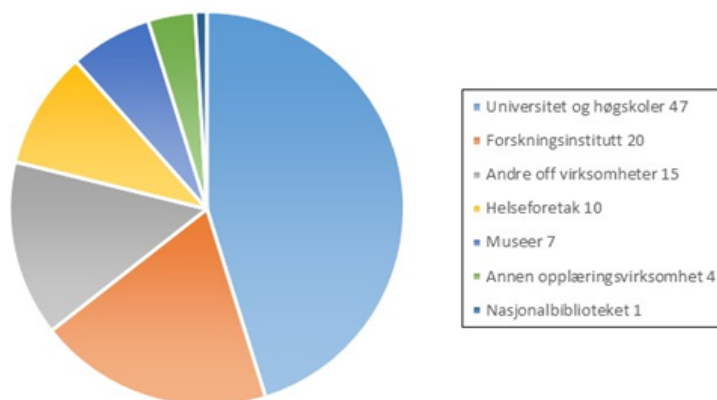
Strategien utvider BIBSYS sitt virkefelt med bidrag som gir:

- Økt digital tilgang til bibliotekenes, samt forsknings- og utdanningsinstitusjonenes kunnskapsressurser, og derved bidrag til økt innovasjon.
- Nye tjenestetilbud til forskere, forelesere og studenter knyttet til strukturering, gjenfinning og anvendelse av digitale kunnskapsressurser.
- Bedre informasjonsforvaltning i norsk forskning og høyere utdanning.

BIBSYS vil med denne strategien fortsatt gjøre kunnskap tilgjengelig for en videre utvikling av- og innovasjon i det norske kunnskapssamfunnet.

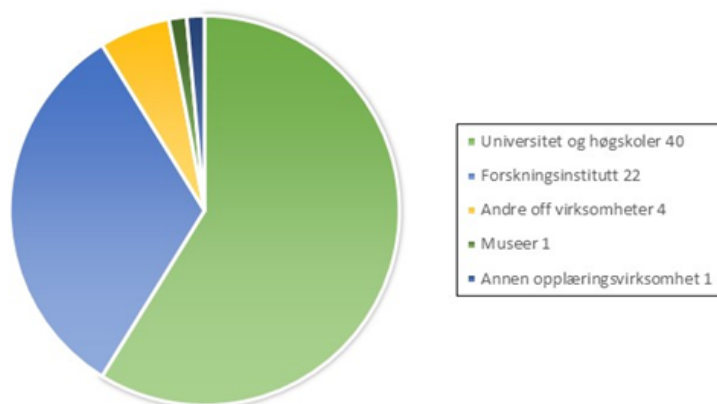
Virksomhetsmodell

BIBSYS ble opprettet som et prosjekt for å levere biblioteksystem for to institusjoner i 1972. I 2015 bidro BIBSYS med tjenester for utveksling, lagring og gjenfinning av data til Biblioteksystemkonsortiet som pr 31. desember 2015 har 104 fagbibliotek som deltakere, herunder samtlige universitet og høyskoler, Nasjonalbiblioteket, universitetssykehus og forskningsinstitutter. Gjennom organisering i samarbeidskonsortier sikres konsortiedeltakerne innflytelse og medvirkning i utformingen av de tjenestene vi bidrar med.

Figur 2 - Type deltakerinstitusjoner i Biblioteksystemkonsortiet pr. 31. desember 2015

Konsortiene har egne styrever, der BIBSYS' styre fungerer som styre for Biblioteksystemkonsortiet, mens Bragekonsortiet har eget styre. Bragekonsortiet er et samarbeid om åpne institusjonsarkiv med 68 deltakerinstitusjoner pr. 31. desember 2015.

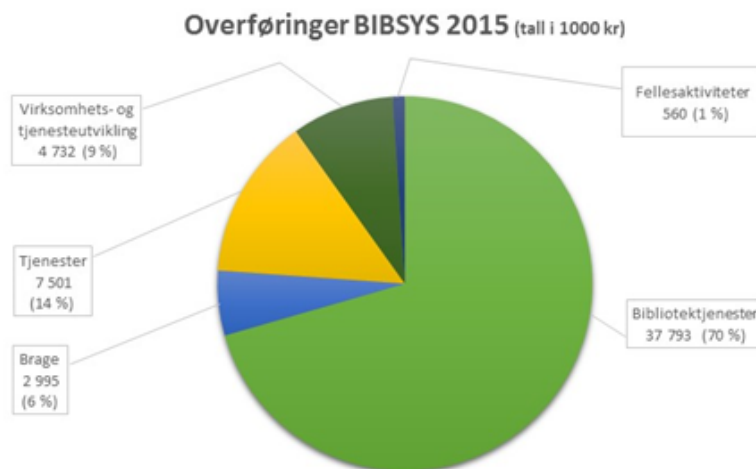
Figur 3 - Type deltakerinstitusjoner i Bragekonsortiet pr. 31. desember 2015

Økonomiske overføringer

BIBSYS mottok i 2015 en bevilgning på 3,568 mill. kr fra Kunnskapsdepartementet. I hovedsak er bevilgningen benyttet til arbeidet med å omstille organisasjonens virksomhet i tråd med den pågående strategi- og endringsprosessen. Midlene er i hovedsak benyttet på prosjektet tjeneste- og virksomhetsutvikling, som er rettet mot å utvikle nye tjenesteområder basert på universitets- og høyskolesektorens (UH-sektoren) uttalte behov. Dette er områder som UH-sektoren så vel som den enkelte student og ansatt kan dra nytte av i fremtiden. Eksempler er digitale læringsressurser, håndtering av forskningsdata, integrasjoner mot læringsstøttesystem og løsninger for å etablere og distribuere åpne nettkurs – såkalte MOOC.

I tillegg til bevilgningen fra Kunnskapsdepartementet finansieres BIBSYS' virksomhet i hovedsak gjennom overføringer fra deltakerinstitusjonene i de enkelte konsortiene, samt overføringer fra de institusjonene som har mottatt spesialtilpasninger knyttet til BIBSYS' virksomhetsområder.

Overføringer fra deltakerinstitusjoner har i 2015 vært på totalt 50,013 mill. kr, noe som gir en totaloverføring til BIBSYS på 53,581 mill. kr. En oversikt på hvordan disse overføringene fordeler seg mellom de enkelte virksomhetsområdene er vist nedenfor (figur 4).

Figur 4 - Fordeling av overføringer til BIBSYS i 2015

Overføringene fordeler seg på de enkelte virksomhetsområdene som vist ovenfor. I kapittel 3 presenteres områdene mer detaljert.

III. Aktiviteter og resultater 2015

Bibliotekfaglige fellessystem

Virksomhetsområdet omfatter BIBSYS' viktigste løpende aktiviteter, der essensen er å tilby gode og kostnadseffektive bibliotek tjenester gjennom samarbeid om bibliotekfaglige fellessystem. Området dekker dagens biblioteksystem, felles søketjeneste (Oria), nytt biblioteksystem (LSP), åpne institusjonsarkiv (Brage) og bibliotekrelaterte tjenester (Tjenester).

Virksomhetsmål for dette området er:

BIBSYS skal levere fellesløsninger og tjenester som gjør bibliotekene til en fremtidsrettet og relevant bidragsyter til institusjonenes forsknings-, undervisnings- og læringsvirksomhet.

Nedenfor presenteres hvert av styringsparameterne med kortfattede planlagte tiltak, ambisjoner og resultater.

I 2015, hvor BIBSYS skal drifte eksisterende bibliotekfaglige fellessystemer (Biblioteksystemet og Brage) samtidig som nye løsninger og tjenester er under implementering, er det hensiktsmessig å videreføre tidligere styringsparameter rundt stabil og sikker drift:

Styringsparameter: Stabil og sikker drift av systemløsninger med tilhørende tjenester

Tiltak for å understøtte dette er:

- a. Leverer et biblioteksystem som tilbyr nødvendige tjenester for den bibliotekrelaterte drift av fag- og forskningsbibliotek.
- b. Leverer åpne institusjonsarkiv, en tjeneste der hver av institusjonene i Bragekonsortiet har sitt eget arkiv for egenarkivering og tilgjengeliggjøring av artikler og annet materiale produsert av ansatte og studenter (Open Access).
- c. Tilby bibliotekrelaterte tjenester som omfatter kursvirksomhet og driftstjenester relatert til produktene i det enkelte konsortium samt tilpasninger for Nasjonalbiblioteket.
- d. Utrede fremtidig virksomhetsmodell, herunder betalingsmodell og type/omfang av tjenester for Biblioteksystemkonsortiet.

*Ambisjonen for 2015 var at **Bibliotekfaglige fellessystemer** (Biblioteksystemet og Brage) skal ha stabil drift med en tilgjengelighet på minst 99,95 % i avtalt åpningstid (08:00 – 21:00 hverdager og 08:00 – 15:00 lørdag).*

Resultat

- a. 2015 ble det siste året med internt utviklet biblioteksystem. Den siste puljen med institusjoner ble overført til nytt biblioteksystem i uke 49. Tilgjengeligheten til Biblioteksystemet har i 2015 vært 99,91 %. Dette er noe under målsetningen, men skyldes tjenestenektangrepet i 1. tertial hvor tilgjengeligheten var 99,80%.
- b. For Bragekonsortiet har det hovedsakelig blitt utført drift- og vedlikeholdsoppgaver, ikke utviklingsoppgaver, på grunn av den pressede ressurs situasjonen ved innføring av nytt biblioteksystem for Biblioteksystemkonsortiet. I samarbeid med konsortiets deltakere er det laget spesifikasjoner til CRISStin mht å forbedre dataoverføringen fra CRISStin til institusjonsarkivene. Konsortiet har i 2015 fått fem nye deltakere. Tilgjengeligheten i snitt for året som helhet er 98,41%, noe som kan forklares med tjenesteangrepet i 1. tertial hvor tilgjengeligheten var 95,3%.

- c. Fokuset i 2015 har vært å implementere nasjonale tilpasninger til nytt biblioteksystem, inklusiv tilpasninger bestilt av Nasjonalbiblioteket. Det har vært begrenset med ressurser til driftstjenester og kurs, men nødvendige forespørsler er ivaretatt. For deltakere i Bragekonsortiet er det arrangert to kurs og utført tre betalte driftsoppdrag inkl. en import.
- d. Vi har revidert prismodellen for Biblioteksystemkonsortiet med virkning fra 1.1.2016. Det er startet dialog med Rådgivende gruppe og det vil jobbes videre med denne aktiviteten i 2016.

Felles søketjeneste

Felles søketjeneste leveres via Oria, som tilbyr søk i bibliotekenes samlede ressurser; bøker, artikler, tidsskrifter, musikk, filmer og elektroniske ressurser m.m.

Styringsparameter for Oria er:

En tilgjengelig søketjeneste som gir raske og gode resultater ved søk for sluttbrukere som søker etter informasjon og kunnskap.

Tiltak for å understøtte dette er:

- Levere en felles søketjeneste via Oria, som tilbyr søk i bibliotekets samlede ressurser; bøker, artikler, tidsskrifter, musikk, filmer og elektroniske ressurser m.m.

*Ambisjonen for 2015 var at **Felles søketjeneste** skal levere relevante søk der 95 % av søkene har en responstid på under 2,5 sekund og tjenesten skal være tilgjengelig minimum 99,5 % av tiden, med unntak av planlagt nedetid.*

Resultat

Ved utgangen av 2015 var tilgjengeligheten for henholdsvis første, andre, tredje og fjerde kvartal 99,87 % - 99,90% - 99,90% - 99,99%. Antall søk som ble gjennomført på under 2,5 sekunder var henholdsvis 96 % - 98,5 % - 98,5% - 98,8%. Tjenestenektangrepet påvirket først og fremst resultatet i første kvartal og vi ser at oppetid og ytelse har stabilisert seg og at det var tilnærmet identisk resultat i andre og tredje kvartal med ytterligere forbedring til fjerde kvartal.

Resultatet for 2015 anses derfor å være innenfor målsetningen med en gjennomgående positiv forbedring gjennom året.

Nytt biblioteksystem

På bakgrunn av at dette er et tidsavgrenset prosjekt valgte vi å ikke ha et eget styringsparameter for området. Prosjektet omfatter følgende tiltak:

- a) Følge opp og gjennomføre prosjektet.
- b) Migrere data fra dagens system.
- c) Implementere nasjonale tilpasninger.
- d) Innføring av nytt system i institusjonene.

Ny løsning ble planlagt satt i produksjon innen utgangen av 2015.

Resultat

a) Følge opp og gjennomføre prosjektet:

- Prosjektet er i avslutningsfasen, hvor kompetanse og rutiner overføres til linjen.
- Det skal utarbeides en evalueringsrapport som skal sikre at viktige erfaringer fra anskaffelse, design, utvikling og innføring ivaretas for fremtidige prosjekter.

b) Migrere data fra dagens system:

- Data ble migrert i henhold til plan.
- Det ble gjennomført noen oppdateringer og ettermigreringer på områder hvor man har avdekket problemstillinger i daglig drift av bibliotekene.
- Det må vurderes om det skal gjennomføres tiltak for å forbedre datakvalitet eller endre datastrukturer for å støtte driften bedre på enkelte områder.

c) Implementere nasjonale tilpasninger:

- Nasjonale tilpasninger ble i hovedsak levert i henhold til plan. Det gjelder: identitetshåndtering, autentisering gjennom Feide, oppsett av utlånsautomater, enkel integrasjon med NTNUs innkjøpssystem, støtte for Nasjonalbibliotekets digitaliseringsløype, automatlager, pliktavleveringsmodul og autoritetsregister.
- I første kvartal 2016 gjøres det en del nødvendige feilrettinger for automatlageret og pliktavleveringsmodulen. I tillegg etterleveres en løsning for purring av fjernlån og avstemming av automatlager.
- Norsk NCIP¹-profil ble ikke levert i tide til produksjonssettingen av Alma, fordi støtten i Alma ble levert sent og med mangler. Folkebibliotekene i Norge må i mellomtiden bestille fjernlån gjennom Oria. BIBSYS jobber tett med de største biblioteksystemleverandørene i Norge for at de skal utvikle, teste og rulle ut de nødvendige oppdateringene for at folkebibliotekene igjen kan bestille fjernlån direkte fra sine systemer.

d) Innføring av nytt system i institusjonene:

- Systemskiftet ble gjennomført i henhold til plan, og alle institusjoner var i drift med Alma og ny Oria fra og med 3. Desember 2015.
- I den første perioden etter systemskiftet har det, som forventet, vært stor pågang på BIBSYS brukerstøtte. Både BIBSYS brukerstøtte og institusjonene vil trenge tid på å etablere godt samspill, og det er lang saksbehandlingstid på enkelte saker.

Innføringen av nytt biblioteksystem har gått i henhold til plan. Det gjennomføres løpende feilrettinger, forbedringer og etterleveranser. Prosjektet avsluttes i løpet av første kvartal 2016 og oppgavene overføres til linjen.

¹ NISO Circulation Interchange Protocol – (NISO - National Information Standards Organization)

Digitale læringsressurser

Virksomhetsområdet tar utgangspunkt i digitaliseringen som skjer innen undervisnings- og læringsarenaen, ut over de områdene bibliotekene tradisjonelt har tatt ansvar for. En effektiv håndtering og forvaltning av disse kunnskaps- og læringsressursene forutsetter gode tjenester for både produksjon, forvaltning og distribusjon av materialet.

Virksomhetsmål for området er:

BIBSYS skal etablere og levere fellesløsninger og tjenester for forvaltning av digitale læringsressurser.

BIBSYS arbeider med flere typer tjenester for dette området. Forutsatt fortsatt interesse fra brukerinstitutionene vil tjenesten som organiserer metadata knyttet til digitale læringsressurser (BIBSYS DLR) ferdigstilles klar for bruk i 2015. Tjenester som muliggjør leveranse og markedsføring av MOOC-lignende, åpne nettkurs er etablert og tilgjengelig.

Styringsparameter for disse tjenestene er:

Relevante tjenester etableres og det opprettes avtaler med UH-sektorens institusjoner.

Tiltak for å understøtte dette er:

- a) Basert på uttalte behov fra enkeltinstitutioner og Uninett sitt eCampus-program etablerer BIBSYS en tjeneste for digitale læringsressurser som skal videreføre det arbeidet som gjøres i e-Campus programmets aktiviteter (BIBSYS DLR/ Mina).
- b) BIBSYS utreder behov for- og videreutvikler ytterligere tjenester som gjør kunnskap tilgjengelig via digitale læringsressurser. Dette skjer i dialog med blant annet Norgesuniversitetet og e-Campus programmet.

Ambisjonen for 2015 var å realisere tjenesten Mina/DLR for Uninett sitt eCampus-program og øvrige interesserte institusjoner. I tillegg er ambisjonen å tilby plattformer for utprøving av åpne nettkurs (MOOC) med en tilhørende portal for markedsføring av slike kurs.

Resultat

a) BIBSYS DLR/Mina

Tjenesten DLR har blitt markedsført overfor institusjoner i UH-sektoren. Det er foreløpig ikke inngått bindende avtaler om bruk og videre utvikling av tjenesten. Mina som er utviklet for eCampus-programmet, er i drift som en videoportal for studenter. Basert på tilbakemeldinger er DLR nå forbedret med avspillingsmuligheter for videoer ved forskjellige båndbredder og på forskjellige plattformer. Det er også lagt inn funksjonalitet for å begrense tilgangen til videoer og andre digitale læringsressurser til egen institusjon.

b) Åpne nettkurs (MOOC)

Portalen *mooc.no* er i drift og BIBSYS har stillet til rådighet både Canvas og Open-edX for rundt 15 aktive kurs og i tillegg er det fagmiljøer som eksperimenterer med MOOC uten å kommet til driftsfasen. Formelle avtaler er etablert med Senter for IKT i utdanningen og en del institusjoner.

Basert på en gjennomgang av høringssvarene på *NOU 2014:5 MOOC til Norge Nye digitale læringsformer i høyere utdanning*, er svarene på de foreslåtte tiltakene som er direkte relatert til BIBSYS aktiviteter på området svært positive.

De direkte relevante tiltakene var som følger:

- a) Utvalget anbefaler at det legges til rette for at norske institusjoner får tilgang til en eller flere MOOC-plattformer som er tilpasset norsk og samisk språk og norske institusjoners profil (*Nasjonal satsing med budsjettkonsekvenser*)
- b) Utvalget anbefaler at norske MOOC-tilbud samles og profileres gjennom en egen nasjonal portal (*Anbefalinger til myndighetene innenfor gjeldende budsjetttrammer*).
- c) Utvalget anbefaler at det opprettes en oversikt over tilgjengelige åpne digitale læringsressurser for høyere utdanning (*Åpne digitale læringsressurser*).

Konsekvensen av at det foreslåtte tiltak *a* ligger under området *Nasjonal satsing med budsjettkonsekvenser* uten at det så langt er foreslått konkrete budsjetttiltak, synes å være at mange fagmiljø/institusjoner "sitter på gjerdet". Generelt er betalingsviljen lav, da de fleste fagmiljøer synes å ha begrenset finansiell støtte fra sine institusjoner.

Informasjonsforvaltning

Informasjonsforvaltning innebærer hensiktsmessig håndtering av data knyttet til produksjon, forvaltning (konvertering, lagring, vedlikehold og gjenfinning) og distribusjon/presentasjon av data for å legge til rette for effektive og rasjonelle forsknings- og utdanningsprosesser. BIBSYS sin kjernekompetanse er på forvaltningsaspektet og dels distribusjonsaspektet av data. Det er en uttalt utfordring innen UH-sektoren rundt forvaltning av sektorens primærdata.

Virksomhetsmål for dette området er:

BIBSYS skal bidra til informasjonsforvaltning for norsk høyere utdanning og forskning, og i samarbeid med institusjonene og andre aktører i sektoren definere nødvendige standarder for- og grensesnitt mot sektorens primærdata.

BIBSYS har så langt ikke styringsparameter for aktiviteten. I 2015 vil BIBSYS bidra gjennom deltakelse i samhandlingsforumet som ble opprettet i 2013, arkitekturarbeidet i sektoren og relevante områder som for eksempel standardiseringsarbeidet for digitale læringsressurser.

Resultat

BIBSYS har deltatt aktivt i ulike aktiviteter som omhandler samhandling. Prosjekter vi har deltatt i er; IKT-arkitektur og standardiseringsarbeid, informasjonsmodellering i Digital Eksamen prosjektet, Standard Norge (komité for Læringsteknologi, SN/K-186). BIBSYS har i denne perioden deltatt i revisjon av IKT-arkitekturprinsipper som IT-direktørene har godkjent for bruk i sitt virkeområde. Samhandlingsforum for IKT relaterte tjenestetilbydere i UH-sektoren (BIBSYS, Uninett, CRISTin, FSAT, Norgesuniversitetet, NSD) arbeider med kartlegging av deltakernes tjenester koblet til sektorens virksomhetsprosesser. Vi har bidratt med modellering og sammenstilling av dette arbeidet. BIBSYS deltar i sekretariatet for den KD-oppnevnte *Arbeidsgruppe for IKT-strategi og helhetlige løsninger* som skal levere et forslag innen 1. juni 2016.

Forskningsdata

Forskningsdata omfatter alle typer data som oppstår på grunnlag av forskning. Det synes å være et betydelig potensial for deling og gjenbruk av data. En forutsetning for gjenbruk er at forskningsdata lagres med tilhørende metadata. Dette muliggjør at andre kan finne og forstå hvilke data som eksisterer. Det finnes løsninger for deling og gjenbruk, men tilsynelatende med mangelfulle metadata. Bibliotekenes ekspertise på dette området gjør dem til en naturlig samarbeidspartner.

Virksomhetsmål for området er:

BIBSYS skal bidra til effektive forskningsprosesser gjennom tjenester som kan bidra til en hensiktsmessig forvaltning av forskningsdata.

Hva angår styringsparameter for dette virksomhetsmålet, er arbeidet med forskningsdata i en tidlig fase. BIBSYS har behov for ytterligere avklaringer med øvrige aktører, herunder Forskningsrådet i forhold til hvilken rolle BIBSYS kan ha og innen hvilke(t) segment vi skal bidra. BIBSYS vil, i samarbeid med Forskningsrådet, UH-sektoren og deres biblioteker, vurdere områder der BIBSYS og bibliotekenes spesialkompetanse og mulige tjenester kan bidra til hensiktsmessig forvaltning av forskningsdata. For 2015 er det en ambisjon å avklare med Forskningsrådet muligheten for en rolle som nasjonal tilbyder av Digital Object Identifiers (DOI) for forskningsdata samt øvrige aktiviteter relatert til dette området.

Resultat

Det er avklart at BIBSYS skal være en nasjonal tilbyder av persistente identifikatorer, særlig DOI for forskningsdata, noe som er i henhold til ambisjonen for 2015. BIBSYS har formelt fått tildelt ansvar fra KD. Drift av tjenesten skal være brukerfinansiert. BIBSYS har i løpet av året også vært i dialog med blant annet NSD og UNINETT for å kartlegge behov knyttet til DOI. Konkret arbeid med etablering av tjenesten startet i januar 2016.

Drifte og utvikle organisasjonen

BIBSYS sin strategi for 2014-2017 gir en klar retning for videre utvikling av organisasjonen. Omstillingsprosessen er godt i gang og sammen med prosjektet «Nytt biblioteksystem», som nærmer seg slutføringen, er det avgjørende at BIBSYS evner å omstille organisasjonen til nye virksomhetsområder.

Virksomhetsmål for dette området er:

BIBSYS skal være en innovativ og faglig utfordrende arbeidsplass preget av helhetstenkning, medvirkning, tydelig ledelse, god kommunikasjon og lagånd.

Omstilling og relevant kompetanse

BIBSYS har på mange måter allerede vært i en omstillingsprosess siden 2009, da den såkalte *Behovsanalysen* der samtlige konsortiedeltakere var involvert, konkluderte med at fremtidens biblioteksystem ikke skulle utvikles av BIBSYS men anskaffes kommersielt. Perioden er krevende for de ansatte, med kontinuerlig usikkerhet rundt fremtidig rolle og dimensjonering av organisasjonen.

For at BIBSYS som virksomhet skal være i stand til å gjennomføre strategien, er det avgjørende at organisasjonen har kompetanse, økonomisk grunnlag, ressursbruk og infrastruktur som legger til rette for å være en fremtidsrettet, slagkraftig og nasjonalt profilert samarbeidspartner for felles systemløsning og tjenester for norsk forskning og høyere utdanning.

På bakgrunn av dette blir det mest sentrale styringsparameter:

BIBSYS må inneha relevant kompetanse for virksomheten.

Tiltak for å understøtte dette er:

- a) Inkluderende ledelse som bidrar til lagånd.
- b) Organisasjons- og kompetanseutvikling som grunnlag for utvikling av virksomheten.

Ambisjonen for 2015 var å beholde relevant kompetanse og tiltrekke oss relevant ny kompetanse, samt etablere en fremtidsrettet organisasjon som er tilpasset gitte rammebetingelser.

Resultat

Det er stor oppmerksomhet på oppfølging av den enkelte medarbeider i en svært krevende periode med høy arbeidsbelastning for alle ansatte. Som en planlagt del av omstillingsprosessen i BIBSYS ble det i juni/juli meddelt varsel om overtallighet/oppsigelse til totalt 6 medarbeidere og med unntak av en person som er i permisjon er det funnet løsninger for samtlige av de øvrige.

Gjennom implementering av nytt biblioteksystem har store deler av virksomheten tilegnet seg omfattende kompetanse på den nye applikasjonen, en kompetanse som er vesentlig for å kunne yte god brukerstøtte når systemet er i drift.

Det har ut over diskusjoner i BIBSYS' styre og en viss uformell dialog med Uninett og CRISin ikke vært ytterligere dialog rundt strukturendringer.

IV. Styring og kontroll i virksomheten

Kapitlet omfatter både administrativ forvaltning og faglig aktivitet. BIBSYS er en virksomhet organisert etter Lov om universitet og høyskoler, § 1.4.4 med NTNU som vertsorganisasjon. For omtale av den administrative forvaltningen vises det til NTNU sin årsrapport.

BIBSYS' styre treffer beslutninger om BIBSYS' faglige virksomhet innenfor de rammer og mål som gis av departementet. De fleste av BIBSYS' tjenester organiseres som samarbeidskonsortier, med egne styrever, for de institusjoner som benytter tjenesten. Det er etablert retningslinjer som i detalj regulerer samarbeidet mellom BIBSYS og deltakerinstitusjonene i konsortiene. For Biblioteksystemkonsortiet fungerer BIBSYS' styre som styre. Samtidig er det etablert en egen Rådgivende gruppe for Biblioteksystemkonsortiet, bestående av personer med tilknytning til bibliotekledernivået. Gruppen gir råd til direktøren og behandler alle saker av større betydning for Biblioteksystemkonsortiet. BIBSYS forelegger alle prinsipielle og større beslutninger samt planlagte tiltak for Rådgivende gruppe og konsortienes styrever for behandling og beslutning.

Internt i BIBSYS benyttes det smidige utviklingsmetodikker, der den enkelte tjenesteanvarlige har nær og jevnlig kontakt med brukerinstitusjonene for å sikre at de tjenester som leveres er effektive, rasjonelle og tilpasset brukernes behov. BIBSYS brukerstøtte responderer normalt raskt på henvendelser.

V. Vurdering av fremtidsutsikter – planer for 2016

Planen gir rammer for BIBSYS' virksomhet i 2016, et år der BIBSYS fortsatt vil være i en krevende omstillingsfase. Ved årsskiftet ble ny organisasjon implementert, blant annet som en konsekvens av nytt biblioteksystem. I 2016 forventer vi en økt pågang på brukerstøtte og delvis opplæringsbehov på nytt system. Samtidig er det en «hale» av aktiviteter fra prosjektet som må ivaretas, sannsynligvis i kombinasjon med problemer som dukker opp etter hvert som institusjonene gjør seg erfaring med Alma og nye Oria. BIBSYS skal fortsatt legge til rette for at konsortiene har pålitelige og funksjonelle systemer.

Plan for virksomhetsområdene med tilhørende virksomhetsmål, tiltak, ambisjonsnivå og risikovurdering, er beskrevet nedenfor, og er utledet fra overordnet målsetting og strategi for BIBSYS, vedtatt av BIBSYS' styre den 18. februar 2014.

Bibliotekfaglige fellessystem

Virksomhetsområdet omfatter de viktigste løpende aktiviteter, der essensen er å tilby gode og kostnadseffektive bibliotekstjenester gjennom samarbeid om bibliotekfaglige fellessystem. Området dekker biblioteksystemet (Alma), felles søketjeneste (Oria), prosjektavslutning nytt biblioteksystem (LSP), åpne institusjonsarkiv (Brage) og bibliotekrelaterte tjenester (Tjenester).

Virksomhetsmål for dette området er:

BIBSYS skal levere fellesløsninger og tjenester som gjør bibliotekene til en fremtidsrettet og relevant bidragsyter til institusjonenes forsknings- undervisnings- og læringsvirksomhet.

Systemløsninger og tjenester

I 2016, det første året BIBSYS skal levere nytt biblioteksystem (Alma) i kombinasjon med eksisterende bibliotekfaglige fellessystem (Brage), anses det som hensiktsmessig å videreføre tidligere styringsparameter rundt stabil og sikker forvaltning.

Styringsparameter:

Stabil og sikker forvaltning av bibliotekfaglige systemløsninger med tilhørende tjenester

Tiltak for å understøtte dette er:

- e. Levere biblioteksystem som tilbyr nødvendige tjenester for den bibliotekrelaterte drift av fag- og forskningsbibliotek for deltagerne i Biblioteksystemkonsortiet.
- f. Bidra til at overgangen til nytt biblioteksystem blir best mulig, gjennom å yte bruker- og konfigurasjonsstøtte basert på god funksjonell kompetanse og systemkompetanse.
- g. Etablere hensiktsmessige rutiner for feilhåndtering, kommunikasjon og funksjonskrav.
- h. Avklare behov, planlegge og implementere utestående funksjonalitet i nytt biblioteksystem.
- i. Gjennomføre systemmessige fusjoner av bibliotek i tråd med strukturendringer i UH-sektoren.
- j. Levere åpne institusjonsarkiv, en tjeneste der hver av institusjonene i Bragekonsortiet har sitt eget arkiv for egenarkivering og tilgjengeliggjøring av artikler og annet materiale produsert av ansatte og studenter (Open Access).
- k. Tilby bibliotekrelaterte tjenester som omfatter opplæring og driftstjenester relatert til tjenestene i det enkelte konsortium samt tilpasninger for Nasjonalbiblioteket.
- l. Videreføre arbeidet med fremtidig virksomhetsmodell, herunder prismodell og type/omfang av tjenester for Biblioteksystemkonsortiet.

Ambisjonen for 2016 er at bibliotekfaglige fellessystemer (Alma og Brage) skal ha stabil og sikker forvaltning med en tilgjengelighet på minst 99,95 % (<30 min utilgjengelighet per kvartal) i åpningstiden (08:00 – 21:00 hverdager og 08:00 – 15:00 lørdager). Alma skal også ha en 24/7/365 tilgjengelighet på 99.5%.

Felles søketjeneste

Søketjenesten (Oria) tilbyr søk i bibliotekenes samlede ressurser.

Styringsparameter for Oria er:

En tilgjengelig søketjeneste som gir raske og gode resultater ved søk for sluttbrukere som søker etter informasjon og kunnskap.

Tiltak for å understøtte dette er:

- a. Leverer en felles søketjeneste via Oria, som tilbyr søk i bibliotekets samlede ressurser; bøker, artikler, tidsskrifter, musikk, filmer og elektroniske ressurser m.m.
- b. Det skal avklares hvilke ytterligere muligheter som ligger i leverandørens basisprodukt for å kunne yte utvidete tjenester til konsortiet, herunder også fra deltagerinstitusjonene til deres brukere.
- c. Det skal gjøres nødvendige tilpasninger og ytes brukerstøtte på løsningen i samarbeid med leverandør.
- d. Overgang til nytt grafisk grensesnitt skal forberedes og gjennomføres.

Ambisjonen for 2016 er at felles søketjeneste skal levere relevante søk der 95 % av søkene målt over et kvartal, har en responstid på under 2,5 sekunder og tjenesten skal være tilgjengelig minimum 99,5 % av tiden målt over et kvartal, med unntak av planlagt nedetid.

Prosjektavslutning nytt biblioteksystem

Anskaffelse av nytt biblioteksystem har pågått siden 2010, da første anbudsrunde ble gjennomført og kontrakt med leverandør etablert. Denne kontrakten ble som kjent avviklet i 2012 grunnet leverandørens manglende leveranser, for så å bli etterfulgt av et to-delt prosjekt gjennom nye anbudsrunder.

Prosjektet har gjennomført leveransen av både felles søketjeneste i 2013 og det nye biblioteksystemet som forutsatt innen utløpet av 2015. I 2016 skal prosjektet avslutte arbeidet og overføre videre håndtering til linjeorganisasjonen. Gjenstående tiltak er blant annet:

- Oppfølging etter akseptansetest
- Overføre ansvaret for oppfølging til linjeorganisasjonen
- Evaluere prosjektet inkludert utarbeide evalueringsrapport.

Digitale læringsressurser

En effektiv håndtering og forvaltning av digitale kunnskaps- og læringsressursene forutsetter gode tjenester for både produksjon, forvaltning og distribusjon av materialet.

Virksomhetsmål for området er:

BIBSYS skal etablere og levere fellesløsninger og tjenester for forvaltning av digitale læringsressurser.

BIBSYS arbeider med flere typer tjenester for dette området. Ved inngangen til 2016 er det uavklart interesse fra brukerinstisusjonene for tjenesten som organiserer metadata knyttet til digitale læringsressurser og gjør disse tilgjengelig for sluttbrukerne (DLR/Mina). Tjenester som muliggjør leveranse og markedsføring av MOOC-lignende, åpne nettkurs er etablert og tilgjengelig.

Styringsparameter for disse tjenestene er:

Relevante tjenester for digitale læringsressurser etableres og tilbys gjennom avtaler med UH-sektorens institusjoner.

Tiltak for å understøtte dette:

- c) Basert på uttalte behov fra enkeltinstitusjoner og Uninett sitt eCampus-program samt Norgesuniversitetet, viderefører BIBSYS tjenester for digitale læringsressurser som skal bygge på det arbeidet som gjøres i e-Campus programmets aktiviteter (DLR/Mina).
- d) Gjøre kunnskap tilgjengelig gjennom tjenester for leveranse av åpne nettkurs (MOOC).

Ambisjonen for 2016 er å formidle tjenestene DLR/Mina for Uninett sitt eCampus-program og øvrige interesserte institusjoner samt videreføre leveransene av åpne nettkurs (MOOC) med tilhørende portal for markedsføring av slike kurs.

Informasjonsforvaltning

Informasjonsforvaltning innebærer en hensiktsmessig håndtering av data knyttet til produksjon, forvaltning (konvertering, lagring, vedlikehold og gjenfinning) og distribusjon/presentasjon av data for å legge til rette for effektive og rasjonelle forsknings- og utdanningsprosesser. BIBSYS sin kjernekompetanse er på forvaltningsaspektet og dels distribusjonsaspektet av data. Det er en uttalt utfordring innen UH-sektoren rundt forvaltning av sektorens primærdata.

Virksomhetsmål for dette området er:

BIBSYS skal bidra til informasjonsforvaltning for norsk høyere utdanning og forskning, og i samarbeid med institusjonene og andre aktører i sektoren definere nødvendige standarder for- og grensesnitt mot sektorens primærdata.

All den tid det sentrale arbeidet rundt IKT-strategi for universitets- og høgskolesektoren ikke er slutført, ønsker BIBSYS å avvente fastsettelse av styringsparametere for aktiviteten.

I 2016 vil BIBSYS bidra gjennom bidrag i sekretariatet for *Arbeidsgruppe for IKT-strategi og helhetlige løsninger*. Videre vil BIBSYS bidrag i samhandlingsforumet som ble opprettet i 2013, samt relevante områder som for eksempel standardiseringsarbeidet for digitale læringsressurser.

Forskningsdata

Forskningsdata omfatter alle typer data som oppstår på grunnlag av forskning. Det synes å være et betydelig potensial for deling og gjenbruk av data. En forutsetning for gjenbruk er at forskningsdata lagres med tilhørende metadata. Dette muliggjør at andre kan finne og forstå hvilke data som eksisterer. Det finnes løsninger for deling og gjenbruk, men tilsynelatende med mangelfulle metadata. Bibliotekenes ekspertise på dette området gjør dem til en naturlig samarbeidspartner.

Virksomhetsmål for området er:

BIBSYS skal bidra til effektive forskningsprosesser gjennom tjenester som kan bidra til en hensiktsmessig forvaltning av forskningsdata.

BIBSYS har behov for ytterligere avklaringer med øvrige aktører i forhold til hvilken rolle BIBSYS kan ha og innen hvilke(t) segment vi skal bidra før det etableres styringsparameter. BIBSYS vil, i samarbeid med Forskningsrådet, Uninett/Sigma, NSD, UH-sektoren og deres biblioteker, vurdere områder der BIBSYS og bibliotekenes spesialkompetanse og mulige tjenester kan bidra til hensiktsmessig forvaltning av forskningsdata.

For 2016 er det en ambisjon å etablere rollen som nasjonal tilbyder av persistente identifikatorer (Digital Object Identifier-DOI) for forskningsdata samt øvrige aktiviteter relatert til dette området, herunder virksomhetsmodell for tildeling av DOIer.

Drifte og utvikle organisasjonen

BIBSYS sin strategi for 2014-2017 gir en klar retning for utvikling av organisasjonen. For å gjennomføre strategien, er det avgjørende at organisasjonen har kompetanse, økonomisk grunnlag, ressursbruk og infrastruktur som legger til rette for å være en fremtidsrettet, slagkraftig og nasjonalt profilert samarbeidspartner for felles systemløsning og tjenester for norsk forskning og høyere utdanning. Omstillingsprosessen er godt i gang og ny organisasjon ble implementert med virkning fra 1 januar 2016. Sammen med overgangen til nytt biblioteksystem, er det avgjørende å videreføre omstilling av organisasjonen for å ivareta nye virksomhetsområder. Samtidig har Meld. St. 18 (2014–2015) Konsentrasjon for kvalitet om strukturreform i universitets- og høyskolesektoren samt Gjedrem-utvalgets rapport *Kunnskapssektoren sett utenfra* lagt grunnlag for prosesser som vil medføre et langt tettere samarbeid mellom- eller også omorganisering av de organisasjoner som yter IKT-baserte fellestjenester til UH-institusjonene.

Virksomhetsmål for dette området er:

BIBSYS skal være en innovativ og faglig utfordrende arbeidsplass preget av helhetstenkning, medvirkning, tydelig ledelse, god kommunikasjon og lagånd.

Det skal være en tydelig satsing på kompetanseutvikling relatert til tjenester og systemer, samt god oppfølging av relasjoner med institusjonene og relevante faglige fora. Avviklingen av det gamle og innføringen av nytt biblioteksystem får betydelige konsekvenser for hvordan- og med hvilke verktøy BIBSYS skal utvikle og forvalte fremtidige løsninger. Det er tidligere gjort en grunnleggende analyse av situasjonen. Denne danner et godt grunnlag for hvordan vi skal håndtere det videre arbeidet med utviklings- og driftsløsninger.

Det mest sentrale styringsparameter er å:

Inneha relevant kompetanse for virksomheten.

Tiltak for å understøtte dette er:

- a) Inkluderende ledelse som bidrar til lagånd.
- b) Organisasjons- og kompetanseutvikling som grunnlag for utvikling av virksomheten.
- c) Utrede og planlegge overgang til fremtidsrettede løsninger for utvikling og drift av de tjenester som tilbys.
- d) Følge opp styringssignaler om fremtidig organisasjonstilknytning.

Ambisjonen for 2016 er å beholde og utvikle relevant kompetanse og tiltrekke oss relevant ny kompetanse, samt etablere en fremtidsrettet organisasjon som er tilpasset gitte rammebetingelser.

Overordnet risikovurdering

Etter implementeringen av det nye biblioteksystemet i kombinasjon med ny versjon av søketjenesten, er BIBSYS og konsortiedeltakerne godt rustet for en videre positiv utvikling. Alma ble implementert i tråd med den planen som ble lagt. Systemet har vært i bruk hos et stort antall internasjonale universiteter i flere år, men er i kontinuerlig utvikling. Basert på konsortiets behovsanalyse har BIBSYS anskaffet et standardprodukt, der det i begrenset omfang er muligheter for spesialtilpasninger fra leverandør. Med et moderne, skybasert driftskonsept for både Alma og Oria anses begge tjenestene å være robuste.

Nye virksomhetsområder er under utvikling og det er etablert gode relasjoner med flere fagmiljø og institusjoner. Det er imidlertid krevende å komme i dialog med beslutningstagere i en hverdag som for mange preges av helt andre typer utfordringer enn for eksempel tjenester for forvaltning av digitale læringsressurser. For området informasjonsforvaltning er det mer usikkert hvor veien går videre, men mulige strukturendringer/sammenslåinger kan legge bedre til rette for at dette området blir enklere å utvikle videre.

Virksomheten har ikke mistet kompetanse, men har nedbemannet gjennom en styrt prosess. Dette er delvis kompetanse nært knyttet til det gamle biblioteksystemet, dels kompetanse BIBSYS ikke har behov for i samme omfang som tidligere. Det knytter seg allikevel usikkerhet til i hvilken grad vi har tilstrekkelig kompetanse og kapasitet til å ivareta det nye biblioteksystemet i daglig drift.

De pågående fusjonsprosessene har vært gjenstand for en innledende utredning. Flere institusjoner fusjonerte pr 1. januar 2016, et tidspunkt som på grunn av samtidig produksjonssetting av nytt biblioteksystem umuliggjør sammenslåing av institusjonenes biblioteker i det nye systemet. BIBSYS har tett kontakt med de berørte institusjonene, som samtlige er orientert om denne situasjonen. Vi planlegger, i samarbeid med leverandør av biblioteksystemet, å gjennomføre disse sammenslåingene i løpet av andre kvartal 2016. Sammenslåing av institusjoner i biblioteksystemet får ingen direkte økonomiske konsekvenser, da avtalen med konsortiedeltakerne og leverandør er basert på antall studenter og vitenskapelig ansatte (heltidsekvivalenter).

Pågående strukturendringer i universitet- og høgskolesektoren berører også BIBSYS. I St. meld 18 er det foreslått å organisere BIBSYS sammen med Uninett og/eller CRISTin. Sønderinger med nevnte organisasjoner er påbegynt og arbeidet videreføres i 2016 med en målsetting om å finne en hensiktsmessig fremtidig organisasjons- og/eller samarbeidsmodell som ytterligere styrker virksomhetenes evne til å levere relevante tjenester på en effektiv og rasjonell måte der brukerne befinner seg.

Plan for tildelt bevilgning 2016

BIBSYS mottok i tildelingsbrev datert 18.12.2015 en bevilgning på 3,646 mill. kr fra KD for 2016. Midlene planlegges benyttet i arbeidet med å omstille organisasjonens virksomhet i tråd med den pågående strategi- og endringsprosessen. Beløpet er budsjettert inn på virksomhetsområdene for digitale læringsressurser, informasjonsforvaltning, forskningsdata og drift og utvikling av organisasjonen. Nedenfor presenteres budsjett for 2016, samt langtidsbudsjett for perioden 2017 – 2019. Langtidsbudsjettet er lagt inn i 2016 kroner.

BIBSYS total (tall i 1000 kr)	Budsjett 2016	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019
Overføringer fra tidligere år	10 807	4 668	1 456	315
Overføringer fra KD	3 646	3 700	3 700	3 700
Overføring fra deltakerinstitusjoner	46 927	45 804	46 354	46 454
Sum overføringer	61 380	54 172	51 509	50 469
Investeringer	200	200	200	200
Lønn inkl overhead	30 657	28 676	28 409	27 223
Driftskjøp	22 852	21 167	19 966	20 427
Reiser	1 413	1 084	1 029	1 029
Interne kjøp	1 590	1 590	1 590	1 590
Udisponerte overføringer	4 668	1 456	315	0
Sum Forbruk	61 380	54 172	51 509	50 469
Sum Total	0	0	0	0

VI. Årsregnskap

Nedenfor er vist en totaloversikt for BIBSYS*.

BIBSYS total (tall i 1000 kr)	Regnskap 2014	Budsjett 2015	Regnskap 2015	Avvik 2015
Overføringer fra tidligere år	18 238	18 679	18 678	0
Overføringer fra KD	3 474	3 568	3 568	0
Overføring fra deltakerinstitusjoner	48 811	46 826	50 013	-3 187
Sum overføringer	70 524	69 072	72 259	-3 187
Investeringer	507	500	293	207
Lønn inkl overhead	32 864	32 452	34 589	-2 138
Driftskjøp	15 487	23 318	24 099	-782
Reiser	1 313	1 775	914	861
Interne kjøp	1 675	1 585	1 557	28
Udisponerte overføringer	0	9 443	0	9 443
Sum Forbruk	51 846	69 072	61 452	7 620
Sum Total	18 679	0	10 807	-10 807

* Tallene i tabellen avviker noe fra NTNUs årsrapport note 19, da NTNU for all BOA-virksomhet regnskapsfører overføringer først etter forbruk, samt at alle interne overføringer slås sammen i andre driftskostnader i NTNUs regnskap. Note 19 viser et driftsresultat tilsvarende BIBSYS investeringer da investeringene i NTNUs regnskap aktiveres.

Overføringer

Som det fremgår av tabellen er det budsjettert med totale overføringer i 2015 på 69,072 mill. kr. Overføringer fra tidligere år, samt overføringer fra Kunnskapsdepartementet er i samsvar med budsjettet. Overføringer fra deltakerinstitusjonene er på 50,013 mill. kr, noe som er 3,187 mill. kr høyere enn budsjettet. Økte overføringer fra deltakerinstitusjonene skyldes i hovedsak flere medlemmer i Bragekonsortiet, økte prosjektmidler fra Nasjonalbiblioteket, samt økt antall avtaler om bruk av MOOC-plattformer.

Forbruk

Det er gjennomført investeringer på 0,293 mill. kr, mot et budsjett på 0,5 mill. kr, noe som gir et mindreforbruk på 0,207 mill. kr. Avviket skyldes at investeringene holdes på et minimum, og behovet vurderes fortløpende da fremtidig driftssituasjon er under utredning. Det har påløpt lønnskostnader på 34,589 mill. kr, mot et budsjett på 32,452 mill. kr, noe som gir et merforbruk på 2,138 mill. kr. Avviket skyldes økt innleie i forbindelse med innføringen av nytt biblioteksystem.

Det har påløpt kostnader til driftskjøp på 24,099 mill. kr, mot et budsjett på 23,318 mill. kr, et merforbruk på 0,782 mill. kr. Avviket skyldes i all hovedsak forsinkede lisenskostnader fra IBM. Når det gjelder reiser og interne kjøp fra NTNU er det et mindreforbruk på til sammen 0,889 mill. kr. Avviket skyldes lavere reisevirksomhet på enkelte områder, samt færre lisenser på administrative systemer for ansatte.

Oppsummering BIBSYS total

Ved inngangen til 2015 hadde BIBSYS en overføring fra tidligere år på 18,678 mill. kr. Regnskapet for BIBSYS etter 2015 viser et mindreforbruk på 10,807 mill. kr. sammenlignet med et planlagt mindreforbruk på 9,443 mill. kr. Avsatte midler har etter planen blitt brukt til implementeringen av nytt biblioteksystem, og overføringene til 2016 er redusert med 7,871 mill. kr.

Postadresse

BIBSYS
7491 TRONDHEIM

Org.nr. 974 767 880

E-post: firmapost@bibsys.no
<http://www.bibsys.no>

Besøksadresse

Abels gt. 5
Trondheim

Telefon

+47 958 24 000